

Ο «καλός» και ο «κακός» γονιός

Η μαμά λέει «τώρα», ο

μπαμπάς λέει «αργότερα». Η μαμά λέει «όχι», εκείνος «ναι». Στο τέλος, καταλήγετε ο ένας ο «κακός» κι ο άλλος ο «καλός» της υπόθεσης. Τι γίνεται όταν οι γονείς έχουν διαφορετική άποψη για το μέγλωμα των παιδιών τους;

Οι διαφωνίες ανάμεσα στους δύο γονείς για τον τρόπο με τον οποίο πρέπει να διαπαιδαγωγήσουν τα παιδιά τους είναι ένα πολύ συνηθισμένο φαινόμενο. Ο μπαμπάς επιτρέπει τις τηγανητές πατάτες και τα παγωτά πριν από το φαγητό, αφήνει την τηλεόραση ανοιχτή μέχρι αργά το βράδυ, και τα παιχνίδια εδώ κι εκεί. Η μαμά, από την άλλη, είναι τελείως διαφορετική: «Απαγορεύει» τα γλυκά σε καθημερινή βάση, απαιτεί ησυχία και ύπνο μετά τις 9.00 το βράδυ και δεν ανέχεται να βλέπει παιχνίδια και μπογιές σκορπισμένα στο σπίτι. Με λίγα λόγια, ο μπαμπάς λέει «ναι», όταν η μαμά λέει «όχι», και αντίστροφα.

Λογομαχίες, διαπληκτισμοί και ασυμφωνίες, σχετικά με τη διαπαιδαγώγηση των παιδιών και τους κανόνες που πρέπει να ακολουθούνται σε ένα σπίτι, υπάρχουν σε όλες σχεδόν τις οικογένειες. Κάποιες φορές, η ασυμφωνία είναι βαθύτερη και δημιουργούνται αντίθετες παρατάξεις, με τη μαμά στον έναν πόλο και τον μπαμπά στον άλλον. Το παιδί μένει «στη μέση», διχασμένο ανάμεσα στην αυστηρότητα του ενός γονιού και τη χαλαρότητα του άλλου, μπερδεμένο σχετικά με τα όρια και τους κανόνες που είναι ευνόητο ότι του προκαλούν μόνο άγχος και αβεβαιότητα.

Πόσο διαφορετικά σκεφτόμαστε...

Οι διαφωνίες των γονιών είναι μέρος της διαδικασίας της ανατροφής των παιδιών, αφού κι εκείνοι έχουν ανατραφεί σε διαφορετικές οικογένειες, με άλλους

κανόνες, σε άλλο περιβάλλον, έχουν διαφορετικές προσωπικότητες, αξίες, πεποιθήσεις, εμπειρίες και βιώματα. Αυτοί οι δύο άνθρωποι καλούνται να μεγαλώσουν ένα ευτυχισμένο και ισορροπημένο παιδί. Ωστόσο, **συχνά τα πιστεύω και τα θέλω τους έρχονται σε αντιπαράθεση με εκείνα του συντρόφου τους**. Διαφωνούν σε θέματα που αφορούν απλά καθημερινά πράγματα, όπως το πόσο ζεστά πρέπει να ντυθεί στο σχολείο, μέχρι πιο σύνθετα, όπως την τήρηση της τιμωρίας που του έχει επιβληθεί. Δεν υπάρχει απαραίτητα κάτι κακό σε αυτό (εφόσον οι διαφωνίες κινούνται σε ήρεμα και λογικά πλαίσια), αλλά θα πρέπει να λάβουμε υπόψη τη διαφορά ανάμεσα στην αντρική και τη γυναικεία συμπεριφορά, η οποία αναπόφευκτα προβάλλεται ακόμη και στον τρόπο ανατροφής των παιδιών. Οι περισσότεροι από εμάς μεγαλώσαμε με το εξής πρότυπο: Η μητέρα είναι το πρόσωπο που αγκαλιάζει τα παιδιά και ξέρει να ελίσσεται, ενώ ο πατέρας είναι αυτός που συγκρατεί και αποφασίζει. Έτσι, συμβαίνει πιο συχνά ο πατέρας να υιοθετεί έναν πιο αυστηρό και «σκληρό» ρόλο στα βασικά θέματα, ενώ η μητέρα δείχνει από την πλευρά της τρυφερότητα και φροντίδα. Ακόμα και με τις αλλαγές που έχει υποστεί η σύγχρονη ελληνική οικογένεια, η διαφορά ανάμεσα στον πατρικό και το μητρικό ρόλο παραμένει βασική. Στον τομέα της διαπαιδαγώγησης, αυτό δεν φαίνεται απαραίτητα ως αντίθεση, αλλά ως ένα φυσικό μοίρασμα των υποχρεώσεων. Το πιο σημαντικό είναι οι γονείς να συμφωνήσουν σε έναν κοινό τρόπο διαπαιδαγώγησης, ώστε να μπορεί το παιδί να λαμβάνει ξεκάθαρα μηνύματα.

Τι εισπράττει το παιδί

Όταν ο ένας γονέας απαγορεύει κάτι και ο άλλος το επιτρέπει, τότε **το παιδί λαμβάνει διφορούμενα μηνύματα, τα οποία συνήθως το αποσυντονίζουν** και του προκαλούν σύγχυση. Επίσης, δεν αποκλείεται να τα χρησιμοποιήσει ανάλογα με το τι το συμφέρει, δημιουργώντας κάθε φορά συμμαχία με το γονέα του οποίου η στάση τον εξυπηρετεί καλύτερα. Κάτι τέτοιο έχει ως συνέπεια να μεταφέρει αυτή την τακτική και στη μετέπειτα ζωή του, ψάχνοντας διαρκώς για πλάγιους τρόπους μέσω των οποίων θα μπορεί να αποφεύγει τις συνέπειες των πράξεών του ή να πετυχαίνει τον εκάστοτε στόχο του.

Όταν τα αίτια είναι βαθύτερα

Στις περισσότερες περιπτώσεις, **οι ασυμφωνίες που αφορούν τη διαπαιδαγώγηση των παιδιών πηγάζουν από βαθύτερες διαφωνίες ή διαμάχες του ζευγαριού**, που έχουν να κάνουν σχεδόν αποκλειστικά με τη μεταξύ τους σχέση. Τα ζητήματα που αφορούν τα παιδιά είναι ένας πιο «προσιτός» και βολικός τρόπος για να εκφραστούν οι διαφωνίες αυτές. Ακούγεται ίσως παρατραβηγμένο, αλλά η αλήθεια είναι ότι, όταν η άμεση επικοινωνία μεταξύ των συζύγων σε βασικά θέματα έχει γίνει πολύ δύσκολη, όταν παράπονα, επιθυμίες και πικρίες έχουν εκφραστεί χωρίς αποτέλεσμα ή δεν εκφράζονται καν, τότε τα παιδιά είναι ένα «εύκολο» μέσο για να ασκήσει κανείς πίεση, αλλά και να εκτονώσει την

έντασή του. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα να «εγκλωβίσει» τα παιδιά σε συγκρούσεις και «παιχνίδια δύναμης» που δεν τα αφορούν. Ο «πόλεμος» ανάμεσα στη μαμά και τον μπαμπά εκθέτει το παιδί σε δύο βασικούς κινδύνους:

- Ο πρώτος αφορά το ότι **το παιδί δεν μπορεί να καταλάβει τι είναι σωστό και τι λάθος**. Από μια έντονη διαμάχη ανάμεσα στους γονείς, το παιδί το μόνο που μπορεί να κάνει είναι να βγάλει το συμπέρασμα ότι θα πρέπει να συμπεριφέρεται με δύο διαφορετικούς τρόπους, έναν για τον μπαμπά και έναν για τη μαμά. Αρκετές φορές, μοιάζει σαν να «εκμεταλλεύεται» αυτές τις διαφορές των γονιών, για να εκμαιεύσει χάρες και «κέρδη» από τον έναν ή τον άλλον.
- Ο δεύτερος κίνδυνος είναι ότι **ο γονιός δίνει ως παράδειγμα ένα πρότυπο εριστικό και γεμάτο αντιπαραθέσεις**. Το παιδί θα μάθει να αντιμετωπίζει τις δυσκολίες με τις ίδιες μεθόδους που βλέπει στην οικογένειά του και θα τις χρησιμοποιεί αργότερα με τους φίλους του. Επιπλέον, όντας παρόν στη συνεχή διένεξη ανάμεσα στον μπαμπά και τη μαμά, **αισθάνεται υπεύθυνο γι' αυτή την κατάσταση**, κάτι που είναι εξαιρετικά άσχημο να συμβαίνει, μιας και το αίσθημα ενοχής και απογοήτευσης είναι πολύ βαρύ φορτίο για ένα μικρό παιδί, το οποίο ενδεχομένως να μην μπορεί να αντέξει.

Πρακτικές συμβουλές

- Σεβαστείτε ότι ο/η σύζυγός σας έχει μια διαφορετική άποψη από τη δική σας, την οποία και θα υποστηρίξει, πάντα με καλό σκοπό.
- Προσπαθήστε να βρείτε χρόνο, ώστε να συζητήσετε μαζί τις αξίες, τα πιστεύω, τις πεποιθήσεις σας και τη γραμμή διαπαιδαγώγησης που θέλετε να ακολουθήσετε στα παιδιά σας.
- Εκτιμήστε σωστά το θέμα πάνω στο οποίο διαφωνείτε: Είναι κάτι σημαντικό για να επιμείνετε ή έχει να κάνει με το τι χρώμα μπλούζα θα φορέσει;
- Κάντε την αυτοκριτική σας και ανακαλύψτε τα δυνατά κι αδύνατα σημεία σας ως γονείς.
- Αναγνωρίστε τα θετικά του/της συζύγου σας. Μην επισημαίνετε μόνο τις αδυναμίες και τα λάθη του/της.
- Συζητήστε ήρεμα και χωρίς την παρουσία του παιδιού για τις διαφωνίες σας. Πείτε τα επιχειρήματά σας για να στηρίξετε την άποψή σας και εξετάστε τα υπέρ και τα κατά. Θα σας βοηθήσει να κατανοήσετε ο ένας την άποψη του άλλου.
- Βρείτε κάποιους κανόνες που θα συμφωνήσετε να θεσπίσετε στο σπίτι σας και δεσμευτείτε για την αυστηρή τήρησή τους.
- Εκείνο που έχει περισσότερη σημασία είναι να δει το παιδί ότι, ενώ η μαμά κι ο μπαμπάς έχουν διαφορετικές απόψεις και δεν συμφωνούν πάντα, ο ένας σέβεται τον άλλον και είναι προετοιμασμένος να τον ακούσει, να συζητήσει και -αν χρειαστεί- να συμβιβαστεί σε μια κοινή γραμμή.

Με τη συνεργασία της **Αγγελικής Γενά** (Κλινική Ψυχολόγος – Αναπληρώτρια

Καθηγήτρια στη Φιλοσοφική Σχολή του Πανεπιστημίου Αθηνών).

Από: Νινέττα Φαφούτη

Πηγή: imommy.gr